

УДК 351.746.1+342.951(474.5)
DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i1\(42\).999](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i1(42).999)

І. Є. Підберезних
orcid.org/0000-0001-9906-4327
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри історії
Чорноморського національного університету імені Петра Могили,
здобувач
Науково-дослідного інституту публічного права

СЕКТОР БЕЗПЕКИ ЛИТВИ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Постановка проблеми. Міжнародна система стає все більш непередбачуваною у зв'язку з глобальними та регіональними процесами, що намітилися останніми роками. У міру посилення протистояння авторитарних та демократичних держав авторитарні держави, зокрема Російська Федерація та Китайська Народна Республіка, ставлять перед західними демократіями, їхніми партнерами та євроатлантичною спільнотою загальом нові виклики. Стратегія національної безпеки Литовської Республіки проголошує, що необхідно адаптуватися до змін у світі та регіоні, щоб мати можливість діяти в менш передбачуваному середовищі, більш ефективно співпрацювати з союзниками та партнерами, а також підвищувати стійкість держави та суспільства до загроз, що виникають [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні автори, такі як Б. Праневічене та А. Василяускене представляють інституційний розвиток системи захисту національної безпеки Литовської Республіки та характеризують переважаючі концепції національної безпеки, описують поняття національної безпеки, встановлені у правовому регулюванні Литви. Автори дійшли висновку, що перший погляд на безпеку полягає в тому, що традиційна безпекова політика заснована на ідеї підпорядкування інтересів всіх членів суспільства або окремих осіб інтересам держави. З іншого боку, теорію безпеки людини можна визначити, як пріоритет безпеки особистості, що віддає, і в ній стверджується, що безпека людини досягається лише при задоволенні основних матеріальних потреб та значній участі в житті суспільства і збереженні людської гідності. Крім того, розкривається існуюча в Литовській Республіці концепція національної безпеки, описуються основні загрози національній безпеці Литви з поділом їх на військову, політичну та соціально-економічну сфери, а також вказуються заходи, що вживаються для боротьби з ними [2].

Варто відзначити В. Урбеліса, який вивчав процеси демократизації та інтеграції в країнах Балтії, у т.ч. згадуючи й досвід Литви [3]. Він відзначив, що позитивна зміна була очевидною

у встановленні громадського контролю над оборонною політикою в країнах Балтії. Згадки про приклади незаконних дій у військовому секторі, які могли б загрожувати інтересам суспільства або держави, зникли у зв'язку із запровадженням жорсткого контролю над системою національної оборони, здійснюваною державною владою. Хоча в майбутньому ще можуть мати місце окремі інциденти, але цілком імовірно, що вони будуть поодинокі та з ними можна буде справитися з урахуванням конкретної ситуації. У подальшому спільному дослідженні з Т. Урбонасом, В. Урбеліс аналізував розвиток демократичного контролю над збройними силами [4]. Автори дійшли висновку, що попри попередні проблеми, був досягнутий значний прогрес у розвитку громадського і демократичного контролю над збройними силами в Литві після здобуття нею незалежності [5, с. 52-53].

Ніведіта Дас Кунду доводить, що прагнення країн Балтії до безпеки стало серйозною проблемою після здобуття ними незалежності у 1991 році. З того часу ці держави намагаються встановити зв'язки з Європою та сприймають Росію як серйозну загрозу. Їхнє членство в НАТО ґрунтується на їхніх поглядах на безпеку. Країни Балтії намагаються оновити свої збройні сили, вирішити свої територіальні та етнічні суперечки, щоб відповідати критеріям членства в НАТО. Щодо відносин з РФ, то тут є проблеми з низки питань, та вони намагаються їх вирішити, оскільки нормальні дружні відносини між ними будуть вигідні обом сторонам [6].

П. Керуліс та Р. Казлаускайте розглядають національну безпеку в Литві як процес народного виховання та розвитку, в ході якого декларуються та відстоюються національні інтереси держави, просувається її культурна, соціальна та економічна самобутність [7].

У дослідженні Т. Ермалавічюса, Т. Лоуренс та А.-Л. Мерілінд розглядається оборонна співпраця між балтійськими державами та аналізується, чому Естонія, Латвія та Литва, природні партнери зі співпраці, щосили намагалися разом працювати над тристоронніми оборонними про-

ектами в останні два десятиліття. Науковці порівнюють характеристики трьох держав з різними критеріями, висунутими дослідницькою спільнотою для пояснення успіху проєктів оборонного співробітництва, та розглядають, покращилися або ослабли перспективи оборонної співпраці країн Балтії [8].

Як підкреслює С. Унгуріте-Рагаускене, політика національної безпеки Литви формується у двох напрямках: з урахуванням національних інтересів, внутрішніх загроз та участі у міжнародних організаціях, які є важливими на рівні міжнародної безпеки. Членство в НАТО та ЄС є необхідною умовою реалізації прагнень Литви у сфері національної безпеки [9].

Інформаційна безпека як невід'ємна частина національної безпеки прямо згадується В. Денисенко. Дослідник доводить, що інформаційна війна має кілька специфічних аспектів. По-перше, війна не офіційно заявлена, її найважче ідентифікувати – агресор може заперечувати причетність до дій інформаційної війни; він намагатиметься приховати їх чи уявити як інше явище (наприклад, уявлення альтернативного погляду події). Також держава може бути залучена до інформаційної війни незалежно від позиції. Простіше кажучи – якщо країна не виконує будь-якої дії, яку можна віднести до сфери інформаційного протиборства, у тому числі оборонних заходів – це не означає, що це не є предметом інформаційної війни. Іншими словами, це означає, що практично неможливо залишатися нейтральним у ситуації інформаційної війни. Агресивні дії однієї країни в інформаційному просторі проти іншої держави автоматично залучають останніх до інформаційного протиборства. Це саме те, що трапилося з Литвою, яка, всупереч своїй волі, стала суб'єктом інформаційної війни [10, с. 235-248].

Гражина Мініотайте підкреслює в своєму дослідженні, що такі поняття як держава, нація, безпека, Європа (Захід) все ще міцно перебувають у рамках дискурсу суверенітету. Це підтверджується аналізом Стратегії національної безпеки Литви. Відносини між країнами Балтії, Литвою та Польщею, а також проблеми, пов'язані з інтеграцією із Заходом (Європою), свідчать про те, що домінують принципи суверенітетного дискурсу [11].

Огляд наукової літератури дозволив встановити, що національна безпека Литви – це бачення країни з погляду її ідентичності, менталітету та унікальності на міжнародній арені. На основі цього бачення сформульовані загрози та виклики національної безпеки.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення та узагальнення особливостей адміністративно-правового регулювання сектора безпеки Литовської Республіки, національної норматив-

но-правової бази, що регулює правовідносини у сфері безпеки країни.

Виклад основного матеріалу. Прибалтійські держави, як інші посткомуністичні держави, здійснюючи перехідний період, намагалися одночасно створювати нові держави та нації, нові політичні інститути, засновані на верховенстві закону, закладати основу для ефективної, продуктивної ринкової економіки. У цьому перехідному процесі велику роль відіграє питання формування та переформулювання проблем безпеки (тобто їх побудови та реконструкції) [12].

Основи національної безпеки Литви, прийняті Сеймом у грудні 1996 р., були підготовлені робочою групою, створеною наприкінці 1994 р., яка складалася з представників усіх партій, представлених у Сеймі, тому підсумковий документ висловлював загальне ставлення політичної еліти Литви до питання національної безпеки. За роки між першим проєктом концепції та прийняттям документа Сеймом зовнішня політика та політика безпеки Литви набули чітко прозахідної спрямованості. Членство в НАТО та ЄС стало розглядатися як засіб забезпечення національної безпеки [1]. Основи національної безпеки Литви визначають як основні цілі політики національної безпеки розвивати та зміцнювати демократію, забезпечувати безпечне існування нації та держави, стримувати будь-якого потенційного агресора та захищати суверенітет, територіальну цілісність та конституційний устрій держави [13]. Референтними об'єктами національної безпеки є: права громадянина, основні свободи та особиста безпека, загальнолюдські та національні цінності, умови вільного розвитку, державна незалежність, конституційний устрій, недоторканність території держави, природна та культурна спадщина.

17 січня 2017 р. парламент Литовської Республіки ухвалив Стратегію національної безпеки, яка розкриває життєво важливі інтереси національної безпеки, основні фактори ризику, небезпеки та загрози для цих інтересів, встановлює пріоритети, довгострокові й середньострокові завдання розвитку системи національної безпеки і зовнішньої, оборонної та внутрішньої політики [14]. Стратегія заснована на Конституції Литовської Республіки, Законі Литовської Республіки «Про основи національної безпеки», договорах НАТО та ЄС, а також на стратегічних цілях та оперативних орієнтирах, викладених у документах про стратегію безпеки та оборони НАТО та ЄС. Литовська Республіка дотримується загальновищаних норм, принципів та зобов'язань міжнародного права, закріплених у документах Організації Об'єднаних Націй, Організації з безпеки та співробітництва в Європі та Ради Європи. Стратегія національної безпеки встановлює довгострокові пріоритети, цілі політики національної безпеки

та передбачає, що національна безпека є частиною неподільної політики безпеки НАТО та Європейського Союзу. Пріоритети та цілі національної безпеки згруповані навколо трьох складових: державна оборона, стійкість держави та суспільства, система міжнародної безпеки, що відповідає інтересам Литовської Республіки. Національну безпеку Литовської Республіки забезпечують її громадяни, їх спільноти та організації, Президент Литовської Республіки, Сейм Литовської Республіки, Уряд Литовської Республіки, Збройні Сили, поліція, розвідувальні установи, а також всі інші установи під час виконання ними своїх обов'язків та функцій у сфері національної безпеки [1].

У Литві дуже важливою є роль громадян у забезпеченні національної безпеки. В енциклопедичному військовому словнику вказується, що метою національної безпекової політики виступає не лише держава, а й громадяни, які прагнуть розвитку та зміцнення демократії, забезпечення безпеки нації та держави [15]. Національна безпека визначається як підтримання умов сприятливих для реалізації інтересів громадянина, нації та держави, які мають бути досягнуті, зводячи до мінімуму дестабілізацію, що створюється загрозами та небезпеками [16].

Конституція Литовської Республіки, прийнята 25 жовтня 1992 року, є основним законом держави, включно із безпековою сферою. Відповідно до статті 135, Республіка Литва під час здійснення своєї зовнішньої політики керується загальновищезначаними принципами та нормами міжнародного права, прагнучи забезпечити безпеку та незалежність країни [17]. На основі цінностей, закріплених у Конституції Литовської Республіки, Стратегія національної безпеки визначає суттєві інтереси національної безпеки, ключові фактори ризику, небезпеки та загрози цим інтересам, встановлює пріоритети розвитку національної системи безпеки, зовнішньої, оборонної та внутрішньої політики, а також довгострокові завдання щодо забезпечення стану національної безпеки. Литовська Республіка розуміє свою національну безпеку як розвиток та зміцнення державності та демократії спільними зусиллями Литовської держави та її громадян, забезпечення безпечного існування нації, внутрішньої і зовнішньої безпеки держави, стримування будь-якого потенційного агресора, захист незалежності Литовської Республіки, цілісності її території та конституційного устрою. Політика національної безпеки Литовської Республіки є відкритою, прозорою та неконфронтаційною, підтримує та захищає проголошені цінності та національні інтереси країни. Литовська Республіка не вважає жодну державу своїм ворогом і сприяє міжнародному миру та всеосяжній безпеці на основі заохочення свободи та демократії, захи-

сту прав і свобод людини, примату міжнародного права та багатостороннього співробітництва [1].

Закон «Про основи національної безпеки» Литовської Республіки передбачає, що система національної безпеки Литви складається з основних положень, принципів та методів, затверджених для цієї мети державою та її громадянами [13].

Іншим важливим документом у цій сфері є Закон «Про державне управління» Литовської Республіки. Закон визначає класифікацію адміністративних актів на індивідуальні адміністративно-правові акти (у більшості випадків це акт разового застосування права, адресовані конкретній особі або певній групі осіб) та індивідуальні адміністративно-правові акти (у більшості випадків це акт разового застосування права). У Литві немає юридичного поняття адміністративного договору. Усі контракти, незалежно від цього, які установа є їх стороною, розглядаються як цивільно-правові договори (наприклад, державні закупівлі). Адміністративні акти також поділяють на адміністративні акти, які приймаються центральними органами державного управління та адміністративні акти, що приймаються територіальними органами державного управління [18, Article 2 (7); 13, Article 2 (8)]. Відмінність між цими актами має юрисдикційне значення. Відповідно до статті 19(1) Закону «Про адміністративне провадження» індивідуальні адміністративні акти, що приймаються центральними органами державної адміністрації, зазвичай переглядаються Вільнюським окружним адміністративним судом, а адміністративно-нормативні акти, прийняті тим самим центральним суб'єктом державного управління перебувають у віданні Вищого адміністративного суду Литви [19, Article 20 (1) (3)]. Об'єкти, що мають значення для забезпечення національної безпеки держави (підприємства, об'єкти, майно та галузі економіки), а також майно та територія, що знаходяться в межах охоронних зон підприємств, об'єктів та майна, що мають значення для забезпечення національної безпеки, захищаються від усіх факторів ризику, які можуть створити загрозу інтересам національної безпеки, та усувають причини і умови виникнення таких факторів [20, Article 1]. Відповідні правові документи роблять наголос на державній безпеці.

Зовнішніми загрозами безпеці Литви вважаються напруженість між Литвою та Російською Федерацією; наростання напруженості між Литвою та СНД через спроби останніх зберегти єдиний військово-стратегічний простір; нестабільність Сходу Європейського регіону через економічні, соціальні та етнічні проблеми; можливість економічного та фінансового підпорядкування іншим державам та багатонаціональним корпораціям; можливість занепаду наукового та культурного

потенціалу через зовнішні впливи; екологічні, соціально-патологічні та інші загрози з-за кордону [16]. Зовнішні загрози класифікуються як політичні (політичний тиск та диктат, спроби встановити зони особливого інтересу та забезпечити спеціальні права, що перешкоджають отриманню Литвою міжнародної безпеки; загрози з боку іноземних держав застосовувати силу під приводом захисту своїх інтересів; спроби нав'язати Литві небезпечних та дискримінаційних міжнародних угод); військові (військова можливість у безпосередній близькості від литовських кордонів; військовий транзит через Литву); специфічні (нелегальна імміграція та транзитна міграція, приплив біженців; спроби інших держав нав'язати Литві принципи подвійного громадянства); економічні (економічний тиск, блокада чи інші ворожі економічні дії; вкладення капіталу задля політичної мети) [13]. У даний час національна безпека стикається з різними міжнародними процесами, глобалізація, фінансові потоки, торгівля та інформація, що викликають, на додаток до величезних переваг та виникнення і розвитку численних загроз щодо національного та міжнародного правопорядку, миру, стабільності та гарантування прав і свобод людини [21].

Підписавши Північноатлантичний договір та ставши повноправним членом НАТО, Литва підтвердила своє прагнення мирного співіснування, стабільності та процвітання в Північній Атлантиці на користь колективної оборони та збереження миру і безпеки [22]. Державна програма Литовської Республіки, НАТО визначено як життєво важливі для Литви, як найважливіша та ефективна система колективної оборони для забезпечення національної безпеки, ефективного стримування потенційної агресії та значний інтерес у зміцненні трансатлантичного співробітництва, щоб повною мірою сприяти зміцненню європейсько-американських відносин [23].

Як зазначає голова парламентського комітету з питань національної безпеки і оборони Лауринас Касцюнас, загрози безпеці Литви залишаються незмінними протягом останніх кількох років [23]. Загроза ґрунтується на чіткому розчленуванні політичної реальності на внутрішню («Ми») та зовнішню («Інші»). «Ми» – Литовська держава, невід'ємна частина спільноти європейських народів, Прибалтики, Євросоюзу, країн Центральної та Північної Європи. «Наш» простір характеризується з погляду інтеграції та співпраці. «Інші» – це держави нестабільної демократії, такі як Білорусь та територія Калінінградської області. Їхній загрозливий характер представлений як об'єктивна реальність, обумовлена специфічною геополітичною обстановкою, що важко передбачати через наявність милітаризованих територій. Відносини з «іншим» харак-

теризуються з погляду запобігання загрозам [1]. При визначенні загроз територіальній цілісності та суверенітету держави безпека поділяється на політичну, військову, економічну, етнічну та кримінальну сфери.

Із заяви офіційного представника Ради національної безпеки Емілі Хорн про американсько-литовський стратегічний діалог щодо Індотихоокеанського регіону прослідковується, що Сполучені Штати підтримують Литву як цінного союзника та партнера НАТО у вирішенні багатьох спільних глобальних проблем та можливостей, зокрема в Індотихоокеанському регіоні. Країни віддані демократичним цінностям, правам людини та підтримці міжнародного порядку, заснованого на правилах. Розширюють співпрацю, у тому числі у сфері торгівлі, інвестицій, в галузі спеціального зв'язку та захисту інформації, вирішення проблем, пов'язаних з новими технологіями, а також кібер- та гібридними загрозами [24]. Цілями розвитку двостороннього та багатостороннього співробітництва, посилення представництва інтересів Литовської Республіки в Індотихоокеанському регіоні є зміцнювати в регіоні відкриті для співпраці із Заходом демократичні країни, такі як Австралія, Японія, Південна Корея, Нова Зеландія та окремі країни Асоціації Східної Азії (АСЕАН), з метою розширення політичних та дипломатичних зв'язків, економічного співробітництва та експортних ринків, диверсифікація ланцюжків поставок, залучення надійних інвестицій та прагнення дотримання норм міжнародного права в регіоні [1].

Імунітет Литви до інформаційних загроз досить високий у порівнянні з іншими країнами Центральної та Східної Європи. Наприклад, інформаційні загрози національній безпеці Литви чітко визначено в окремому абзаці документа Стратегії [14, Chapter IV, item 14.6 of the Strategy]. Це визнано одним з основних інтересів національної безпеки Литви та є одним з елементів, що забезпечує стійкість розвитку держави, у сукупності з іншими безпековими міркуваннями, такими як економічна, енергетична, екологічна, кібер або соціальне забезпечення [14, Chapter II, item 12.3 of the Strategy].

Національна стратегія кібербезпеки встановлює основні напрямки національної політики кібербезпеки у державному та приватному секторах. Реалізація Стратегії спрямована на зміцнення кібербезпеки держави та розвиток можливостей кіберзахисту, на забезпечення попередження та розслідування кримінальних правопорушень, скоєних з використанням об'єктів кібербезпеки, у просуванні культури кібербезпеки та розвитку інновацій, у зміцненні тісної взаємодії державного та приватного секторів, а також міжнародного співробітництва та забезпеченні виконання

міжнародних зобов'язань у галузі кібербезпеки в країні [25].

Висновки. На основі вивчення правових документів та наукових праць слід зробити висновок, що переважне уявлення про національну безпеку Литви є широким поняттям національної безпеки з сильним акцентом на питання безпеки людини. Забезпечення адміністративно-правового регулювання національної безпеки Литви є умовою процвітання держави та суспільства. Інтереси національної безпеки ґрунтуються на цінностях, закріплених у Конституції Литовської Республіки. Ці цінності поряд з інтересами національної безпеки визначають ключові цілі зовнішньої, оборонної та внутрішньої політики країни.

Література

1. Resolution Amending Resolution No IX-907 of the Seimas of the Republic of Lithuania of 28 May 2002 on the Approval of the National Security Strategy. 16 December. 2021. No XIV-795. Vilnius. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3ec6a2027a9a11ecb2fe9975f8a9e52e?jfwid=rivwzvpvg>
2. Praneviciene B. & Vasiliauskienė V. The development of the national security system in Lithuania and contemporary security challenges. *Internal Security*. January 2016. 8 (1). P. 59–176. DOI 10.5604/20805268.1231549. URL: https://www.researchgate.net/publication/313816783_The_development_of_the_national_security_system_in_Lithuania_and_contemporary_security_challenges
3. Urbelis V. Democratization and integration: DCAF in the Baltic States. *Legal framing of the democratic control of armed forces and the security sector: norms and realities*. Belgrad, 2001.
4. Urbonas T. & Urbelis V. The challenges of civil-military relations and democratic control of armed forces: the case of Lithuania. *Democratic control of the military in postcommunist Europe: guarding the guards*. Houndmills: Palgrave, 2002.
5. Ясучіс Г. Оцінка важливих елементів демократичного контролю над збройними силами в Литві. *Питання безпеки людини в контексті реформування безпекового сектору країн Східної Європи* / За заг. ред. Хилька М., Титарчука О. Червень. 2017. Київ. С. 52–59.
6. Nivedita Das Kundu. The Baltic States' Search for Security. *Strategic Analysis: A Monthly Journal of the IDSA*. July–September. 2003. Vol. XXVII. No 3. URL: https://ciaotest.cc.columbia.edu/olj/sa/sa_jul03/sa_jul03kun01.html
7. Kerulis P. & Kazlauskaitė M. Challenges to national defence in contemporary geopolitical situation (CNDCGS'2020): abstracts of the 2nd international conference and live firing show (LFS)' 2020, March 31 – 02 April, 2020, Vilnius, Lithuania / Edited by S. Bekesiene and S. Hošková-Mayerová. Vilnius : Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2020. P. 103–105. URL: <https://vb.lka.lt/object/elaba:54836505/>
8. Isoda V. & Jakstaite G. & Statkus N. & Česnakas G. Lithuania in the Global Context: National Security and Defence Policy Dilemmas. September. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/344402596_Lithuania_in_the_Global_Context_National_Security_and_Defence_Policy_Dilemmas
9. Ungurytė-Ragauskienė S. National Security System in Lithuania: Case Study According to Institutional Fragmentation Theory. *Social Transformations in Contemporary Society*. 2020. (8). P. 13. URL: http://stics.mruni.eu/wp-content/uploads/2020/06/STICS_2020_8_5-14.pdf
10. Denisenko V. Threats of Propaganda and the Information War on Lithuanian Security. *Lithuania in the global context: national security and defence policy dilemmas* / by editors Irmina Matonytė, Giedrius Česnakas and Nortautas Statkus. Vilnius: General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania, 2020. P. 235–248. URL: <https://www.lituanistika.lt/content/91183>
11. Miniotaite G. The Security Policy of Lithuania and the 'Integration Dilemma'. Vilnius. 1999. URL: <https://www.nato.int/acad/fellow/97-99/miniotaite.pdf>
12. Крузич Дж. П., Фареус А. На пути к исключительной структуре безопасности в регионе Балтийского моря. Шведский институт международных отношений. Стокгольм. 1998. 140 с.
13. Law on the Basics of National Security. December 19. 1996. No VIII–49. Vilnius. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActPrint/lt?jfwid=9tq147ume&documentId=TAIS.39790&category=TAD>
14. National Security Strategy of the Republic of Lithuania. Resolution No XIII–202 of the Seimas of the Republic of Lithuania of 17 January 2017. URL: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.2627131DA3D2/LLwfQepmnd>
15. Karybos enciklopedinis žodynas / Redakcinė kolegija: Zenonas Kulyš (vyriausiasis redaktorius), Eugenijus Simonas Kisinas, Vytautas Tininis. Vilnius: Valstybinė lietuvių kalbos komisija, 2008. 880 p. URL: https://kmilc.lka.lt/data/PDF-leidiniai/2006-2010/2008-Ciocys-karybos_enciklopedinis_zodynas.pdf
16. Bagdonavicius Vacys (ed.). Lietuvos nacionalinis saugumas: teorija ir realijos, Vilnius: Flosofijos, sociologijos ir teises institutas. *Baltic Times*. June 3–9. 1999. P. 7.
17. Constitution of the Republic of Lithuania. Official Gazette. 1992. No 33–1014. URL: https://www.constituteproject.org/constitution/Lithuania_2019.pdf?lang=en
18. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas. 17 June. 1999. No VIII–1234. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActEditions/lt/TAD/TAIS.83679>
19. Law on Administrative Proceedings. 14 January. 1999. No VIII–1029. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.91191>
20. Law on the Protection of Objects of Importance to Ensuring National Security. 10 October. 2002. No IX–1132 (As last amended on 12 January. 2018. No XIII–992). URL: <https://investmentpolicy.unctad.org/investment-laws/laws/246/lithuania-law-on-the-protection-of-objects-of-importance-to-ensuring-national-security->
21. Barcan L. Pragmatic approach of the management in the national security system. *Young Economists Journal*. November. 9 (17). 2011. P. 63–74. URL: https://www.researchgate.net/publication/230897834_Pragmatic_approach_of_the_management_in_the_national_security_system
22. Government Program of the Republic of Lithuania. TAR. 2016. No 28737.
23. Kasciunas: threats to Lithuania's security remain unchanged for several years. BNS. Tuesday, March 1. 2022. URL: <https://www.delfi.lt/en/politics/>

kasciunas-threats-to-lithuanias-security-remain-unchanged-for-several-years.d?id=89590065

24. Statement by NSC Spokesperson Emily Horne on the U.S. – Lithuania Strategic Dialogue on the Indo-Pacific. November 23, 2021. Statements and Releases. *The White House*. URL: <https://www.Whitehouse.Gov/Briefing-Room/Statements-Releases/2021/11/23/Statement-By-NSC-Spokesperson-Emily-Horne-on-the-U-S-Lithuania-Strategic-Dialogue-on-the-Indo-Pacific/>

25. Resolution on the Approval of the National Cyber Security Strategy. 13 August, 2018. No 818. Vilnius. URL: https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/National_Strategies_Repository/LRV+818+National+Cyber+Security+Strategy+%28Lithuania%29.pdf

Анотація

Підберезних І. Є. Сектор безпеки Литви як об'єкт адміністративно-правового регулювання. – Стаття.

У статті проаналізовано загальні питання безпекового сектора Литви й виділено зміст адміністративно-правового регулювання цієї галузі. Здійснено науково-правовий аналіз чинних нормативно-правових актів та науково-теоретичних джерел із цього питання. Описано сучасний стан національної безпеки Литовської Республіки. Зазначено, що інтересами національної безпеки країни є суверенітет держави, цілісність території та демократичний конституційний порядок, мир, процвітання населення та безпечні умови для розвитку держави, життєздатність та єдність євроатлантичної спільноти. Аналізуються стратегічні документи національної безпеки Литовської Республіки. Литовська Республіка зміцнює її членство в НАТО та ЄС, а також військову та політичну присутність США в Європі та регіоні. НАТО залишається єдиною та важливою організацією колективної оборони, тому зміцнення стримування та колективної оборони НАТО шляхом забезпечення постійної та сильної військової присутності НАТО та його союзників у регіоні є фундаментальною гарантією безпеки Литовської Республіки. У дослідженні розкрито сутність питання правового регулювання й адміністративно-правового регулювання зокрема. У результаті дослідження доведено, що забезпечення адміністративно-правового регулювання національної безпеки Литви є умовою процвітання держави та суспільства та значною мірою залежить від міжнародних політичних процесів. Литовська Республіка активно бере участь у цих процесах, захищаючи свої інтереси та забезпечує міжнародне безпечне середовище, зміцнюючи заснований на правилах міжнародний порядок, єдність євроатлантичної спільноти та архітектури безпеки в Європі. Розвиток двосторонніх

відносин та участь у багатосторонніх чи регіональних форматах відповідати цінностям, закріпленим у Конституції Литовської Республіки, та інтересам національної безпеки.

Ключові слова: сфера безпеки, національна безпека, адміністративно-правові основи, безпековий сектор Литовської Республіки, адміністративне право.

Summary

Pidberезnykh I. Ye. Lithuanian security sector as an object of administrative and legal regulation. – Article.

The article analyzes the general issues of the Lithuanian security sector and highlights the content of the administrative and legal regulation of this sector. The scientific and legal analysis of the current normative legal acts and scientific and theoretical sources on this issue is carried out. The scientific and legal analysis of the current normative legal acts and scientific and theoretical sources on this issue was carried out. It was noted that the interests of the country's national security are the sovereignty of the state, the integrity of the territory and the democratic constitutional order, peace, prosperity of the population and safe conditions for the development of the state, the viability and unity of the Euro-Atlantic community. The strategic documents of the national security of the Republic of Lithuania are analyzed. The Republic of Lithuania is strengthening its NATO and EU membership, as well as the US military and political presence in Europe and the region. NATO remains the only and important collective defense organization, therefore strengthening the deterrence and collective defense of NATO by ensuring a permanent and strong military presence of NATO and its allies in the region is a guarantee of the security of the Republic of Lithuania. The study reveals the essence of the issue of legal regulation and administrative and legal regulation, in particular. As a result of the study, it was proved that ensuring the administrative and legal regulation of Lithuania's national security is a condition for the prosperity of the state and society and largely depends on international political processes. The Republic of Lithuania is actively involved in these processes, defending its interests and ensuring an international security environment by strengthening the rules-based international order, the unity of the Euro-Atlantic community and the security architecture in Europe. The development of bilateral relations and participation in multilateral or regional formats is in line with the values enshrined in the Constitution of the Republic of Lithuania and the interests of national security.

Key words: security sphere, national security, administrative and legal framework, security sector of the Republic of Lithuania, administrative law.